

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 34.

V Ljubljani, v soboto 11. februarija 1899.

Letnik XXVII.

Liberalizem v Slovencih.

Minolo soboto je sklical poslanec dr. Tavčar shod volilcev v Krškem. Dejal je v uvodu svojega govora, da bo poročal o delovanju deželnega zbora. Omenil je, da je deželni zbor krškemu okraju veliko pomagal pri zboljšavanju vinogradov in da bo dal tudi svoj del za zgradbo bolnice v Krškem, spominjal se je sklepa za vseučilišče, »iz kojega naj posebno Slovencem zasije žar tiste večne luči, ki razsvetljuje narodom pot, da ne zagazijo ž njo v temo, temveč da hitreje in varneje dospo do napredka in svobodoljubja«. V drugem delu svojega govora pa je pobijal gospodarsko organizacijo katoliško-narodne in krščansko-socijalne stranke ter dejal: »Že z ozirom na gospodarsko organizacijo mora narodna stranka ogibati se vsake tesnejše zveze s klerikalno stranko.« Na to pa je dejal glede naših domačih političnih razmer nastopno:

»Končno gotovo tudi pričakujete, da vam spregovorim kako besedico o tako imenovani »spravi«. Kakor vam znano, sklenila je narodno-napredna stranka s klerikalno stranko v deželnem zboru neki dogovor, kojega smo krstili na ime »sprave«. Kaj sta pogodnika pri sklepu te sprave v svojem srcu gojila, mi ni znano; za-se vem, da sem imel odprte oči, in če je kdo upal, da me sprava v spanje potisne, ta je napravljaj napačne račune. Mladenči, v kojih še vse vre, lahko se zaljubijo danes v ta vzor, jutri v družega. Može pa, ki stojé sredi političnih bojov, ne smejo biti taki mladenči, in ne smejo menjavati svojega prepričanja od sprave do sprave. Sklenili smo torej spravo, v kolikor je taka sprava mogoča mej sinovi jednega in istega naroda, ki pa vzlic temu prisegajo na različna načela. V postopanju mogoča je skupnost, v načelih nikdar. V teh načelih pa je mej klerikalno stranko in

mej napredno stranko tolika razlika, kakor je ona mej ognjem in vodo. Kadar koli sta ta dva delala mej sabo kako spravo, vselej je jedno požrlo drugo! Kadar si torej to spravo predočujem, mislim si vselej, da je naši stranki paziti na to, da njenega ognja ne pogasne klerikalna voda. In ta pozornost je toliko bolj opravičena, ko sedaj vidimo, da klerikalna stranka sprave ni sklenila z resno voljo, da jo je prej kot ne sklepala z namenom, da je spolnovala ne bode. Vse to se je pokazalo pri zadnji volitvi deželnega poslanca v Kranju in Škofjiloki, vse to se kaže tudi v tem, da klerikalna stranka prav pridno snuje nova konsumna društva, v katerih prodajajo naši mladi dušni pastirji svilnate rute, ali pa na vago sladkor in kavo! Najbolj pa je klerikalna stranka odkrila svoje namene s tem, da je našega knezoškofa pregovorila k izdaji božičnega pastirskega lista, in oziroma k ustanovitvi katoliškega gimnazija v Ljubljani. Naj nam je oseba našega knezoškofa še tako simpatična, njegov božični pastirski list je pravi udarec v lice naši stranki. Ta pastirski list je dokaz, da hoče duhovščina v naši deželi prav vse v svojo pohlepno roko dobiti, da si hoče duševno podjarmiti ne samo kmeta, nego tudi razumnika. Ker odločno pripoznam, da bi bila za kranjsko deželo, za slovenski narod in za vsacega Slovenca posebej največja nesreča, če bi naša duhovščina nas vse v roko dobila, izjavljam, da se hočem do zadnjega diha braniti proti tako imenovanim škofovskim zavodom, in če bi komu v deželnem zboru na misel prišlo tisto beračenje, ki se sedaj po deželi mej starimi ženicami sistematično vzdržuje, prenesti tudi v našo deželno zbornico, dobil bode v meni najkrutejšega odpornika.

Ne vem koliko časa še ostanem v deželnem zboru; naj pa ostanem malo ali dolgo časa, vsikdar bodem ponižen in odločen služabnik jedne

misli, ki mi preprega dušo in srce. To je, služabnik hočem ostati liberalne misli, ki ima dandanes v Slovencih le malo odkritosrčnih zastopnikov, ki pa je narodu slovenskemu tako potrebna, kakor so potrebna zdravila bolniku! Kakor skala mi stoji prepričanje, da je Slovenec brez svobodoljublja mrtev, da nima prihodnosti, in da je zgubljen, in naj postane deležen vseh blagoslovov naše duhovščine!«

Jasnosti v teh besedah dr. Tavčarjevih ne bo treba nikomur pogrešati, pač pa doslednosti mej besedo in dejanji. Dr. Tavčar se kaže pristnega liberalca v političnem in gospodarskem oziru. Škofovi zavodi in gospodarska organizacija sta mu kakor puranu rudeča cunja. Do zadnjega vzdih se hoče boriti proti temu. Kot liberalec in naprednjak govori s tako polnimi ustmi o svobodoljubju in o oni večni luči, ki naj preganjata nazadnajstvo in temo. Kako dr. Tavčar svobodoljubje umeva, za to nam je uprav v zadnjem času podal klasične dokaze. Glavni argument tega svobodoljubitelja proti škofovim zavodom, proti nabitranju zanje in proti snovanju in delovanju gospodarskih društev je klic njegov po vladi in policiji! Vlada, kje si, da ne razpustiš gospodarskih društev, policija, kje si, da ne postaviš kordone policistov pred vsako cerkev, ki naj zabrani pobiranje milodarov za dobrodelne namene?

Minulo leto je vladno tajništvo na Francoskem pripravljalo predlogo, s katero bi se prepovedalo duhovščini pobirati milodare za katoliške šole in za druge dobrodelne naprave. Toda ta brutalen, nečuten napad na osebno svobodo je bil tudi najhujšim brezvercem francoskim presurov in največjavnejši liberalni listi so ga obsodili s toliko odločnostjo, da je ostal pokopan v predalih vladnega tajništva. V dr. Tavčarju bi bil našel ta predlog zagovornika do zadnjega vzdih! — Tako je svobodoljubje, tako je naprednajstvo

LISTEK.

Listnica uredništva.

Gosp. Napredniku: Radi priznavamo, da je Vaš dopis času primeren. Kakor Vam je morda znano, živimo v času, ki ga pratikarji, za njimi pa tudi drugi navadni ljudje imenujejo pred-pustnim.

Med drugimi novicami pišete nam, da je šele sedaj Vaša stranka iztaknila pravo sredstvo, s katerim sigurno v prav kratkem času ugonobi vse klerikalce. »To izborna in sigurno sredstvo,« tako pišete, »dobiti se nam je posrečilo po prav nenavadnem potu: učili smo se namreč od nasprotnikov. Klerikalci ustanavljajo konsumna društva in posojilnice, to je zgodovinsko dejstvo. Posnemajmo jih torej še mi. Kajneda, to je izvrstna misel!«

In res, pripovedujete nadalje, ustanovili ste po tem klerikalnem receptu nekaj tacih zavodov, ki imajo namen, ugonobiti klerikalizem.

Najprvo ste ustanovili konsumno društvo, kateremu je namen, — konsumirati vsa klerikalna konsumna društva. Lep in imeniten namen, ka-

kor pravite. Želodec, ki bode po Vašej trditvi vsa ta konsumna društva prebavil, je »Slov. Narod«. Ako le ne obležijo v njem!

Drugi izmed Vaših imenitnih zavodov je posojilnica. To pa je prav poseben zavod. Ne izposoja namreč, ampak samo jemlje na posodo, — ideje. Sedaj ste vzeli na posodo, in sicer od židov, idejo uprizoriti run. Ta ideja pa je preveč stara, židje so jo iznašli v znamenitem letu 1870. Zatorej je ta ideja že opešala popolnoma.

Mi bi Vam torej svetovali, da si poleg teh že ustanovljenih zavodov še ustanovite bolnišnico, saj bi bilo tudi to po klerikalnem navodu. Razložek bi bil le ta, da se v takih pravih bolnišnicah zdravijo ljudje, v Vašej pa bi se zdravil tisti želodec, v katerem leže konsumna društva, in zdravile bi se tam tudi tiste slabotne ideje.

Toliko se nam je zdelo potrebno spregovoriti o Vašem, nam sicer simpatičnem pismu.

Ker je baš predpustni čas, dovolili smo si tudi mi s tem Vašim pismom majhno šalo. Strmo glavili smo je namreč v koš, kamor je priletelo naravnost na glavo. Sedaj pa iz koša moli očitaje nogi navzgor. To pa nas ne gane.

Predpustne misli.

(Govoril dr. Žlobudral.)

»Srečen je predpustni čas
To mora vediti vsak;
Vsi ljudje uživajo špas
Bod' bogat al' s'romak.«
(Pavel Knobelj.)

O »predpustu« govoriti — gospoda moja — niso »špasi«, čeravno ne manjka niti gradiva, niti tvarine. A ravno zato je križ, ker je tega blaga toliko, da je človek v zadregi, kje bi začel, da bi govor imel pravo obliko ter poslušalcem bil povšeč. Godi se mi skoraj, kakor tistemu bolniku, ki ga je zdravnik vprašal, kaj da mu je. »Nekaj mi je,« — pravi, — »pa sam ne vem kaj.« Na to zdravnik: »Meni je ravno tako. Nekaj bi Vam zapisal, pa sam ne vem kaj!«

Pa ostanimo pri imenu. Kaj je predpust? Pratika nam pravi, da je to čas od Božiča pa do pepelnice; toraj neka reč, ki ima začetek in konec. Pa to še ni vse; ima še nekaj posebnega. Večkrat se čuje beseda »narobe-svet« — in če govorimo o predpustu, moramo reči, da je »posebljen narobe-svet«. Njegov tovariš »post« ima vender, kakor se spodobi, tri dele: začetek,

voditelja slovenskih liberalcev. Proti temu treba najodločneje reakcije vseh, ki res ljubijo svobodo in napredek!

Cerkvenopolitične postavbe na Hrvatskem!

Iz Zagreba, 7. februar.

Ko je pri zadnjih volitvah zedinjena opozicija uporabila v svoji borbi tudi takozvane cerkvenopolitične postavbe, ki so se bile malo poprej na Ogerskem uvele, napadali so jo vladinovci, češ da opozicija krivico dela vladi, kajti za zdaj se sploh ne misli na take postavbe na Hrvatskem. In kaj se je zgodilo v letošnjem saborskem zasedanju? Ban se je izjavil javno v saboru, da je namenil v kratkem času predložiti saboru osnovo za take cerkvenopolitične postavbe, pa se nadja, da bode dobil za to podpore od obeh strani sabora. Povod tej izjavi je dal govor Vasin Popovića, a posebno še poslanca Šumanovića v specialnej razpravi proračuna. Poslanec Šumanović je namreč v saboru rekel, da Srbi na Hrvatskem niso v verskem pogledu ravnopravni, pa je vstal za to, »da zahteva slobodo vesti in potem tudi zakonodavstvo, katero bi jo spoštovalo«.

Že vsled te izjave, s katero je član srbskega kluba raztolmačil želje Srbov v verskem pogledu, se je mogla pričakovati nekakšna izjava banova v tem pogledu. A ko je o tej zadevi spregovoril tudi vodja zedinjene opozicije in katoliške stranke dr. Brestjensky ter se očitno izjavil, da je zato tudi on in njegova stranka, da se uredi odnošaji katoliške in istočne cerkve in druga neka cerkvena vprašanja, ali le na temelju dozdej obstoječega konkordata, moral je povedati seveda tudi ban svoje mnenje že zaradi tega, da umiri Srbe.

»Obzor« piše o tem takole: »Videti je, da ban ni nič več tako miren, kakor je bil v svojem govoru v generalnej proračunski debati. Sinoč se nam je zdel preveč nezoluten. Očividno je bilo, da ga je malo zazeblo, ko je pomislil, kako bode njegova izjava o cerkvenopolitičnih postavah probudila po celem zemlji in tudi prek njenih mej nemirno gibanje. Ban je navestil, da se vlada ne bode dolgo obotavljala, da se loti urejenja nekih interkonfesijonalnih vprašanj in sicer na jako širokej podlagi, da se že zdaj boji, da bi mogla biti opozicija ž njo nezadovoljna. Ono, kar je ban govoril o slobodi vesti v najširjem smislu ter o dolžnosti in pravu države, da se meša v stvari, o katerih cerkveno pravo trdi, da spadajo jedino v področje cerkvenega zakonodavstva, je za nas nov dokaz, da smo imeli prav, ko smo večkrat v našem listu opominjali srbske kroge, da s tem, ker so spravili ravno v najbolj neugodnem času vprašanje o navideznem urejenju interkonfesijonalnih odnošajev na Hrvatskem, niti ne slute, kako bodo s tem izzivali duhove, ki komaj čakajo, da pridejo na površino, in katerih se bode dalo vrlo težko osloboditi.

Po včerajšnji izjavi banovej ni daleč čas, ko se bode tudi pri nas začela borba med državo in cerkvijo, in ko se bode začelo poskušati uva-

jati cerkvenopolitični interkonfesijonalizem. Mi bi samo želeli znati, je li tudi svečenstvo jedne in druge cerkve v banovej stranki deli mišljenje banovo o takšnih pravicah države pri nameščanju cerkvenih beneficijarov, kakor jih je včeraj razvijal ban. Mi iskreno izjavljamo, da se nam banove izjave o tem zde direktnim zanikanjem vsega, kar o tem uči cerkveno pravo katoliške in istočne cerkve. Ali o tej stvari spregovorimo pri drugej priložnosti obširneje«.

Tako je v kratkih potezah obsodil »Obzor« banove izjave glede interkonfesijonalnih postav, katere pridejo gotovo v kratkem času pred hrvatski sabor. Večina sedanjega hrvatskega sabora bode gotovo tudi v tem vprašanju podpirala bana, saj je njegove izjave burno odobraval. Da se bode pa temu novemu napadaju na katoliški hrvatski narod uprla opozicija z vso odločnostjo, je čisto naravna stvar, ker za njo stoji ogromna večina naroda in vse domoljubno svečenstvo hrvatsko, katero bode v tej borbi delotvorno delovalo saj ga bodo za njo gotovo tudi pripravili naši odlični hrvatski cerkveni dostojanstveniki. Brez dvoma bode zmagal narod, ako bode složen, a mi se nadjamo, da ga bode ravno versko vprašanje še bolj probudilo in zedinilo z njegovimi vodjami.

Hrvat se je od nekdaj čvrsto držal svoje vere ter jo obranil tudi s potoki krvi, a ravno tako junaško bode odbijal od sebe tudi vse bodoče napadaje na to njegovo najdražje blago, kar ga ima. Ker to, kar se snuje proti hrvatskemu narodu, ni želja njegovih sinov, saj takih on ni nikdar imel, to so tuji življi, ki hočejo razjedati moč naroda tudi v verskem pogledu. Proti takim življem mora se smatrati za vsakega hrvatskega domoljuba najsvetejša dolžnost: borba do skrajnosti za verske in narodne pravice na celem črti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. februarija.

Delegacijsko zasedanje. Še pred odgoditvijo državnega zbora se je naglašalo, da se snide obestranski delegaciji na Dunaju ako ne preje gotovo v jeseni in se potem vsaj za silo uravna razmerje mej obema državnima polovicama. Nekateri parlamentarci so bili celo mnenja, da se vrši delegacijsko zasedanje na vsak način tekom poletja, naj zboruje državni zbor ali ne. To je pa le tedaj mogoče, ako se pred tem časom zopet snide avstrijski parlament, da si vsaj izvoli delegate, za katere dosedaj še ni poskrbljeno. Ker je pa kaj malo nade, da se to zgodi pravočasno, ker nimamo niti najmanjše gotovosti, da se parlament sploh snide letos k mirnemu delu, zato pač sedaj še ne moremo govoriti o delegacijskem zasedanju. Gotovi krogi pa radi tega tudi niso preveč v skrbeh. Pravijo namreč in »Agr. Zeitg.« je o tem popolno prepričana, da bo pragmatična sankcija, ki je mnogo starejša, kakor pa nagodba iz l. 1867 iz druge ustavne določbe, rešila monarhijo tudi iz te krize in da se toraj na podlagi

te sankcije tudi brez delegacij se ohranijo skupne razmere.

Poslanec dr. Pacak o spravnem vprašanju. Državni poslanec dr. Pacak je odkril so-trudniku nekega ogerskega lista nekaj svojih mislij glede rešitve spfavnega vprašanja in glede stališča mladočeških poslancev napram temu vprašanju. Zastopnik mladočeškega kluba najprej kar najodločneje zavrača misel, češ da so Čehi nasprotniki sprave, kajti, pravi poslanec, češki zastopniki so se vselej radi volje odzvali vladnemu povabilu k spravnim pogajanjem, mej tem ko Nemci tega niso storili. Tudi nadalje bodo češki zastopniki vztrajali na tem stališču, akoravno morda zopet brezuspešno. Sicer se tudi mej češkim narodom sem ter tje čuje glas proti spravi mešetariji, toda taki glasovi niso merodajni. Sicer pa tudi tem ne moremo zameriti, ako konečno izgube potrpežljivost, ker se jih že tako dolgo vodi za nos. Sporazumljenje mej obema narodnostima je mogoče in se bo tudi doseglo, toda le na podlagi načela, da more Nemec ali Čeh iskati in najti svoja prava v lastnem jeziku v vseh delih češke dežele. Čehi gotovo ne bodo ugovarjali razveljavljenju jezikovnih naredb, toda šele tedaj, ko se doseže popolno sporazumljenje. Ko bi pa preje privolili v to zahtevo nemških prvakov, smelo bi se jih smatrati za politične otroke. Sedaj v nemškem taboru običajni klic: »Nikakih pogajanj, dokler so v veljavi jezikovne naredbe«, je torej brezpomemben. Konečno izjavlja dr. Pacak, da hočejo mladočeški poslanci neomajno vztrajati pri sedanji večini, ker si je napisala na svojo zastavo dve važni načeli, namreč avtonomijo in enakopravnost.

Post. Doblhammer †. Predvčeranjim je umrl v samostanu Reichersberg gorenje-avstrijski državni in deželni poslanec Jurij Doblhammer v starosti 76 let. Pokojnik se je porodil 26. aprila 1823 v Neundlingu. Po dovršenih študijah v Lineu vstopil je v gorenji samostan in bil 25. julija 1847 posvečen v mašnika. Pridobil si je tekom let splošno spoštovanje prebivalstva v mestu in na deželi ter je bil l. 1878 v okraju Schärlding izvoljen deželnim poslancem, kateri mandat je ohranil do svoje smrti. V državnih zbor ga je poslal isti okraj leto pozneje in ga je zastopal do zadnjih splošnih volitev, pri katerih je bil v tretjem volilnem okraju s 444 od 506 oddanih glasov izvoljen poslancem pete skupine. Spočetka je bil Doblhammer član centra, ko se je pa osnoval klub katoliške ljudske stranke, vstopil je v ta klub in vztrajal v njem do zadnjega. Kot parlamentarec stekel si je mnogo zaslug posebno v gospodarskih vprašanjih. Bil je član glavne komisije za preosnovo zemljiškega davka ter dalje časa delaven v davčnem odseku. Gorenje-avstrijska katoliška stranka je izgubila z njim zvestega in neumornega bojavnika ter vnetega ljudskega zastopnika.

Vatikan in Kvtrinal. Vkljub temu, da je »Osservatore Rom.« v jednji zadnjih številčk temeljito pojasnil glede sodelovanja Vatikana pri

sredo in konec. Prva dva sta žalostna, zadnji je vesel. Predpust pa ima le dva dela: pred in pust. »Pred« je truplo, »pust« je glava. »Pred« je vesel, »pust« pa — kaj bi rekel, — pust, kajp'k!

Ker je to tedaj nekaj čuden nestvor, oprosite, če sem tudi v zadregi zaradi definicije, dasi sem ga že mnogokrat doživel in preživel. Če ne bo vse sistematično in pravilno, ni mi zameriti, saj govorim »predpustom« in o »predpustu«. — Torej:

a) Predpust je čas plesov in koncertov. Kaj to pomeni, veste meščanska gospôda bolj, nego mi premrli hribovci, ki nismo ne za ples, ne za koncert. Toda pardon! — imamo oboje tudi v hribih. Burja in njen stric sever skrbita za koncert, sneg pa, ki nima tako premrlih udov, pleše prav po njuni »ariji«. Ker se vse to troje počmečkanih nazorih prišteva »elementom«, zove se po pravici »elementarni ples«. Ime in dejanje skoro jednako, pa vender kolika razlika! Na gosposki ples ali koncert vabijo razna »Vabila« ali prilepljeni »lepaki«; pri nas tega ni. Kadar se elementom zljubi, pa prično! Pa tudi v gmotnem oziru smo dosti na boljem. Koliko je pri gospôdi stroškov za olepšavo telesa in drugih rečij, da je

človek dostojno opravljen in pripravljen; pa tudi »mošnjiček« ni najzadnje, kar se mora imeti s bojem. Hribovci smo vsega tega oproščeni. Godbo in ples pa je znabiti še zanimiveje poslušati in gledati. Torej nas taka »dobra« (?) volja nič ne stane. Po mestih pa menda zastavljalnice nimajo nikdar toliko posla, kakor ravno predpustom. Zastavlja se, spravlja in zapravlja. O, predpust, ti čas presneti!

Razven navadnih plesov so predpustom tudi »maškarade«. To je še le pravi spak, kakor znači že beseda. Ob takih prilikah se kaže res narobe-svet. Bolj ko je kdo našemljen, lepši je! Kedo bi zameril, če ni takrat vsakedo »treznomislec«, ali če je v takem narodnem času marsikak »narod« človek »naróden«, — da le »simo tamo« se obrača.

b) Čas za možitev in ženitev. Na kmetih je to vsaj pri »boljših« hišah še v navadi, čeprav so tudi izjeme, kakor povsodi. Vender pa trdijo notarji, da imajo ta čas najboljšo žetev. Kajpada ima tudi nekdanji Amor, bog ljubezni, največ opravila, da kolikor mogoče parov skupaj spravi.

Pri takih prilikah je včasih žalost in veselje pod jednim klobukom. N. pr.: »No, Jozelj, kaj Ti

je, da si tako žalosten?« — »I, skoraj da so oče umrli!« — »Kaj pa sedaj, se boš moral ženiti?!« — (Jozelj smeje se): »I, kajp'k, skoraj da se bo treba!«

Fant si tedaj išče neveste, vdova pa moža. Ko so »pismo« naredili in »na oklice dali«, treba le še »molit« hoditi in pripravljati za »ofcet«. Če se med oklici nič ni pokazilo, zgodi se to rado po končani ženitnini; zakaj nekateri ženini dobi namestu »gospodinje« le »žensko«, pa tudi kaka nevesta ali vdova namestu moža — »pijančka«. Kaj čemo, to je prevara, ki ni ne prva, ne zadnja! Zakon, pravijo, je »troglovč«; jedni silijo notri, jedni vun. Veliko denarja gre ta čas iz rok v roke pod imenom »dota«, pa tudi »barem-bлага« pod imenom »bala«. To je poseben magnet, ki marsikaki deklini pripomore do moža, čeprav ni izmeje števila »lepih«:

..... Dota, dotal
S'cer ne zlezemo iz kota.
Vredna je možem pomenka
Tista le, kjer zlat zacvenka.*

Pri nas na Kranjskem je bil (razven letos) predpust znamenit tudi zaradi tega, ker se je v tem času shajal deželni zbor. To je neke posebne vrste koncert, kjer sicer ne svira vojaška

mirovni konferenci, vedno znova objavljajo liberalni listi najrazličnejše vesti, izjavljajoč, da Vatikan pri konferenci ne bo zastopan kot svetna oblast. Da se to zgodi, dela na vse kriplje italijanska vlada, ki je voljna poslati svojega zastopnika k mirovni komisiji le tedaj, ako Vatikan ne bo zastopan. Nasproti temu se baje prizadeva, pridobiti tudi za vatikanskega zastopnika jeden sedež, posebno francoska vlada po svojem zastopniku v Petrogradu, toda dosedaj neki brez uspeha, ker sv. Stolica ni hotela vsprejeti nasveta, naj bi jo zastopal kak delegat srednje države. V Vatikanu vstrajajo pri zahtevi, da mora sv. Stolica zastopati lastni zastopnik. Iz teh poročil je toraj razvidno, kako raznovrstna, neresnična poročila krožijo o tej zadevi.

Zmaga francoskega ministerstva v poslanski zbornici. V včerajšnji seji francoske poslanske zbornice vršila se je razprava o vladnem načrtu, s katerim se določa, da se v bodoče pečajo s kriminalnimi preiskavami, kakor je mej drugim ravno sedanja Dreyfusova afera, vse komore kasacijskega dvora in ne samo kazenski oddelek. Komisija, ki se je prva pečala s tem načrtom, je, kakor znano, zavrgla načrt z 9 proti dvema glasovoma. Že tedaj so zagnali Dreyfusovi krik, da je s tem izidom stališče ministerskega predsednika Dupuya zelo omajano, in da se bo moral umakniti. No, Dupuy ni izgubil poguma. V včerajšnji seji, v kateri se je vršila glavna razprava o tej zadevi, je vlada odločno zagovarjala svoj načrt ter vkljub velikim ugovorom dosegla uspeh, da se je s 332 proti 216 glasovom sklenilo preiti v nadrobno razpravo in se je toraj načrt v prvem branju odobril. Kakor kaže, bo vlada prodrla s svojo zahtevo in konečno vendarle dosegla, da se ta umazana afera reši tako, kakor je potrebno, in se pomiri dolgotrajna razburjenost mej prebivalstvom.

Blaž Potočnik in njegova doba.

(V 100 letni spomin njegovega rojstva spisal J. Benkovič.)

(Dalje.)

III. Kako se je pokvarjeni cerkveni duh pozneje razvijal in kako propadal, o tem tu ni moč pisati. Le toliko omenim, da nekateri močje, kakor n. pr. Andrej Smolnikar, Gašpar Venedig, dr. A. Fuster, so dospeli v tej smeri do skrajnih posledic. Na deželi so polagoma izumirali in njih duhamorni vpliv se je, hvala Bogu, kmalu pozabil. Ribniški dekan Holcapfel je še leta 1849 pri novi maši o. C. javno na prižnici povedal, da v veliki njegovi fari, katero je še le nastopil, nad polovico ljudij že 20 let ni prejelo sv. obhajila. Tako trdo je postopal njegov janzeniško nadahnjjen prednik dekan Janez Traven (+ 1847), ki je spisal tri latinske knjige in leta 1829 objavil svoje strogo janzeniške pridige »Opominjevanje k pokori v svetem letu 1826.« Njemu podobni so bili dekani Dagarin, Vojska, Mušič, župniki J. Stanonik, Fil. Grošelj itd.

godba svojih komadov, pač pa vdarjajo pristni kranjski tamburaši domače, pa tudi politične »šiteljce«. Da je vstreženo dvojezičnemu prebivalstvu, je v programu vedno tudi nekaj nemških »viž«. — Dostikrat je pa tudi res, kar pravi Koseski:

»Prazna slama da se mlati,
Vse besede so le zguba.«

Po drugodi se pleše, kakor se góde, tukaj pa naletimo tudi na »opozicijo«. Dasi ne sme prištevati se »maškaradam«, vendar pogosto čujemo, da je v zboru ta ali oni temu ali onemu potegnili »krinko« raz obraz. Če jemljemo še v poštev Falbov koledar, smelo trdimo, da spadajo v to dobo najbolj »kritični« dnovi.

c) Čas norosti in zapravljenosti. Če bi predpustom hoteli »Studenec« polniti s prehlajenimi možgani, trebalo bi izdatno razširiti ga. Pa to je nekaj navadnega, ki se ponavlja leto za letom in je menda neko potrebno zeló, ker bi sicer ne veljalo, »da je tisti največji norec, ki nikdar norel ni«.

Na pustni torek mnogo ljudij — kakor pravimo — »glavo izgubi«; predpustu godi se ravno narobe: izgubi život in glava mu ostane — iz predpusta postane »Pust« ali po domače »Kurent«, ki obhaja takrat svoj imendan — kajpada

Mnogo vrle, razborite može pa je ta neljub razdvoj in prevladanje takih razmer po letu 1830 odvrnilo od vztrajnega duševnega dela. Zato so v javnosti ali začasno ali za vselej popolno utihnili n. pr. Metelko, J. Burger, Zalokar, Cigler, Potočnik itd. Bili so po prestanih napadih in bojih duševno ubiti ali pa vsaj toliko potrti, da se jim je to delo pristudilo. Ko se je leta 1837 misijonar Baraga vrnil v domovino nabirat milodarov za svoj misijon, mudil se je na Kranjskem le par dni in to na svojem domu v Trebnjem; v Ljubljani se ni menda nikjer oglasil in tudi drugod v deželi ne, ker je slutil, da njemu sovražni duh še vlada, in bi v teh krogih iskal miloščine brez uspeha. Dalje časa se je mudil drugod in precej veliko nabral.

Kmalu pa se je odločno obrnilo na bolje. Uprav v oni dobi se je jela razširjati med Jugoslovani narodna ilirska ideja. Posebno goreče pristaje je našla v ljubljanskem bogoslovnem semenišču. S to idejo prošinjani so bogoslovci l. 1841 ustanovili svoje slovansko bralno društvo in v to svrhu položili temelj zasebni slovenski, oziroma slovanski knjižnici v semenišču. Prvi v tem krogu so bili »Ilirci« Lovro Pintar, Jakob Krašna, Dav. Prevec, J. Skofic, Jer. Dolžan, L. Jeran i. dr. V ta krog je zahajal tudi dr. J. Bleiweis, tu se učil slovenščine, in oprt na te mlade nadpolne moči je jel leta 1843 vredovati »Novice«, ki so zastopale strogo narodna in katoliška načela in bile Slovincem v neizmerno duševno in gmotno korist. Ista ideja je vzbudila pet let pozneje »Cerkveni Časopis«, ali prav za prav »Zgodnjo Danico«, dočim sta bila slična nemška časnika ljubljanska »Theologische Zeitschrift« in »Laibacher Kirchenzeitung« nekak prehod iz stare dobe v novo i v cerkvenem i v narodnem pogledu. Koliko so »Novice« z »Danico« storile za preporod slovenskega naroda, je pač vsakemu znano.

Konstatovati treba le to-le zanimivo in važno dejstvo: V semenišču ljubljanskem se je l. 1791 jela gojiti cerkvi in narodu sovražna janzeniško-jozefinska ideja, in v istem semenišču se je leta 1841 — torej točno pol stoletja pozneje — jela gojiti katoliško-narodna ideja, prvi diametralno nasprotna, ki je staremu kvarnemu toku zastavila močan jez in je poslej cerkvi in narodu na Kranjskem ter sploh na Slovenskem ogromno koristila, ker so se skoro v istem času tudi v Gradcu, v Celovcu in v drugih slovenskih semeniščih osnovala slične zveze v prosep narodni in tem potom tudi katoliški ideji. Pol stoletja pa je ta oživljena katoliško-narodna ideja po mnogih hudih bojih slavila zmagovalje na prvem slovenskem katoliškem shodu leta 1892.

V 18. stoletju je krepka verska ideja vzbudila narodno idejo, kateri pa je, združeni in spojeni v jednoto, vlada skušala zamoriti. V 19. stoletju pa je oživljena narodna ideja obudila in poživila pristno katoliško idejo, ki ima kot katoliško narodna ideja neprestan, a časten boj s staro cerkvi in narodu sovražno silo.

v različnih krajih različno. Kedor je celi predpust zdržal se plesov in balov, težko da bi se mogel premagati na pustni dan, da ne bi s kako »polko« ali »mazulinom« počastil »Kurenta« ob njegovem godovanji.

Po slabi tovaršiji rada glava boli; po obilni dobri volji peče zgaga; po predpustu pride »Pust« in po »Pustu« »post«. Ta ima nalogo po možnosti popraviti, kar sta zagrešila njegova prednika. On ljudem oči odpre, da spoznajo, koliko stanejo »pustne šleve«; vzbudi jim zavednost, da postanejo zopet »treznomisleči« ter jim pokaže, kaj jim je vzel »Pust«:

»D'narji prej že pičlo steti,
So do zadnjih bilk požeti.«

Ko toraj »Kurenta« pokopljejo, vrne se med ljudi zopet normalno stanje. Dekleta, ko so morale vleči »ploh«, se za jedno leto oddahnejo; komur pa je v mošnjičku in v omari pobrala »pustna jetika« »barem blago«, ne bo jokal ob njegovem pogrebu, marveč vskliknil veselo:

»Hvalo Bogu, je dovršen,
Le predolgo je mudil se.
Prižan ves, razkuštran, zmrušen
Je med nami kruto vil se;
Ni zastoj za norca kršen.«

Tako je, kaj čmo!

In v dobi tega veselega in srečnega duševnega preobrata med Slovenci ima Blaž Potočnik neprecenljive zasluge za cerkev in narod. Dobro je vedel, da se je ljubezen do cerkve v ljudstvu ohladila. Prenapeta struna počí: in prenapeti duh janzeniški je pravo duhovno življenje ljudem pristudil. Potočnik je pa tudi opazil, da v ljudstvu ni skoro nobene narodne zavesti. Narod je zopet trdo zadremal, ko se je komaj probudil. Da bi srca ogrel v ljubezni do Boga, do cerkve in do domovine, začel je skladati ne le svetne, temveč tudi nabožne pesmi, katerim je nekaj sam, nekaj pa Gregor Rihar zložil primerne lahke napeve. In kmalu se je pokazalo, da res »v pesni duša živi, v pesni slast je sva«. Leta 1827 je dal na svetlo prvi precej obsežni zvezek svojih nabožnih pesmij. Leta 1837 je izšla ta knjižica v drugi, leta 1845 pa v tretji obakrat pomnoženi izdaji. Leta 1843 je dal na svetlo drugi zvezek nabožnih pesmij. Že leta 1843 so pisale »Novice«: »Kranjskih pesem gosp. fajm. Potočnika posebno priporočevati treba ni. Pojejo jih po celi deželi: višje hvaliti jih ne moremo... Vse so polne lepih mislij in prave srčne vere; kar pa jezik tiče, je tako prijeten, da jih je veselje brati.«

Pozneje je nabožne pesni objavljaj v »Danici«; nekatere pa so se po organistih pisмено razširile po deželi. Zlasti srečno je prevel več latinskih in laških pesmij, posebno himne sv. Alfonza, ki se še sedaj zelo rade prepevajo. Potočnikove so n. pr.: »Cvetice ve, ki noč in dan cvetete,« »O kam, Gospod, gre tvoja pot?«, »Zdrava zemlje vse Gospa!«, »Božje Matere Device«, »O upanje mi lepo!«, »Marija preblaga!«, »Moj duh se povišuje« itd.

Ž njim ali vsaj kmalu za njim so se jeli oglašati drugi nabožni pesniki, n. pr. Luka Dolinar, Hicinger, Praprotnik, Jeran, Virk itd. Vendar pa moramo reči, da je prvak med našimi nabožnimi pesniki še vedno Potočnik. Pel je res iz srca za srce; i s tekstom i z napevom je znal ubrati pravo srčno struno. Poznal je namreč slovenskega duha in se temu kar najbolj prilagodil.

(Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. februvarija: 3. predpepelnična, evang.: Jezus ozdravi slepca. Luk. 18. Evlalija m. — Ponedeljek, 13. februvarija: Katarina Ric. — Torek, 14. februvarija: Valentin m. Pust. — Sreda, 15. februvarija: Favstin in Jovita. Pepelnica. — Četrtek, 16. febr.: Julijana d. — Petek, 17. februvarija: Kancijan m., Teodul in Julijan mm. — Sobota, 18. februvarija: Simon sk. — Solnce izide 15. februvarija ob 7. uri 7 min., zaide pa ob 5. uri 21 min. — Lunin spremen: Prvi krajec 17. februvarija ob 9. uri 50 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 12. februvarja: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo v F-dur zložil dr. Jan. Benz, graduale in traktus A. Foerster, ofertorij K. Aiblinger, Tantum ergo P. A. Hribar. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo zl. L. Belar, graduale Foerster, ofertorij B. Mettenleiter.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. februvarija.

(Izjava.) V zadevi mestne hranilnice ljubljanske. V polemiki proti »Slov. Narodu« spodletele so nam nekatere opazke glede mestne hranilnice ljubljanske, ki bi utegnile omajati zupanje v ta denarni zavod. Izjavljamo toraj, da nimamo nikakega vzroka, dvomiti nad strogo solidnostjo in zanesljivostjo tega denarnega zavoda in da toraj navedbe in izvajanja naših člankov, v kolikor bi se mogle tolmačiti v zgoraj označenem neljubem smislu, s tem lojalno obžalujemo in prekličemo.

V osobni zadevi gospoda dr. Ivana Tavčarja. V polemiki zadnjih dni so nam spodleteli osobni napadi na gospoda dr. Ivana Tavčarja, ki se značijo kot huda razžaljenja njegove časti. Ker nimamo nikakega vzroka, dvomiti nad občeznano osobno integriteto gospoda dr. Tavčarja, izrekamo, da svojo označeno pisavo obžalujemo in vse navedene osobne žalitve lojalno prekličemo.

Vredništvo »Slovenca«.

Opomba: Jednaki izjavi objavlja današnji »Slovenski Narod« glede »Ljudske posojilnice in glede osobne zadeve gospoda dr. Iv. Šustersiča. Upamo, da je s tem za obe strani ta zadeva častno rešena.

(Ljubljanski škofijski list) objavlja krasen pastirski list kneza in škofa za postni čas, v katerem govori o namenu človekovem. Nadalje razglasa škofijski list polajšave pri postni postavi, naznanja, da bo dne 11. aprila shod dekanov v Ljubljani, kjer bo pod predsedstvom škofovim razgovor o nameranih škofovih zavodih ter se bodo predložili načrti in računi, o praznovanju konca 19. veka in o redu za kanonično obiskovanje; list omenja, da bodo v tekočem letu dvojne skupne duhovne vaje za svečenike, da bo birma v dekaniji postojnski in trnovski v drugi polovici aprila, v dekaniji ljubljanski v drugi polovici meseca maja, v dekaniji idrijski v drugi polovici meseca junija, v dekaniji moravški meseca avgusta in v dekaniji vipavski meseca septembra. — Razpisana je stolna dekanija s kanonikatom cesarske vstanove in kanonikat pri kolegijatnem kapitolu v Novem mestu. Prošnje je vložiti na cesarja do 14. marca t. l. — Iz škofijske kronike posnamemo, da je prišel g. Janez Smukavec zaradi bolehnosti z Blok kot kapelan v Horjul, na Bloke pa g. Viljem Mlejnik iz Knežaka. — V začasni pokoj je stopil g. Anton Medved, kapelan v Trnovem v Ljubljani. — Tej številki škofijskega lista je priložena tudi 49. številka »Zgodovinskega zbornika«, v kateri nadaljuje g. Jož. Kržišnik opisovanje o zgodovini horjulske fare.

(Imenovanje.) Suplent na mornarski nižji realki v Pulju, Jos. Žilih, je imenovan začasnim glavnim učiteljem na pripravnici v Kopru.

(Osebnosti.) Svetnik pri prizivnem sodišču v Trstu vitez Visini, je imenovan dvornim svetnikom pri najvišjem sodišču na Dunaju. — Okrajni glavar v Malem Lošnju German Zuech, je premeščen k namestništvu v Trst; na njegovo mesto pride dr. Alfred pl. Manussi. — Sodni pristav Jos. Cechet je imenovan okr. sodnikom v Ajdovščini in pristav Jos. Fon sodnim tajnikom v Gorici. — Okrajni sodnik dr. Adolf Roschan z Podkloštrom je imenovan drž. pravdnika namestnikom v Mariboru. — Štajerski deželni odbor je imenoval A. Stieglerja, učitelja na mariborski vinarški šoli, dež. vinogradnim komisarjem. Mož je sicer strokovnjak, a ne zna besedice slovenski.

(Družba sv. Mohorja.) Opozarjamo vse rojake širom domovine, da se zopet o pravem času pridružijo kot udje naši velevažni in prekoristni družbi sv. Mohorja in, če mogoče, pridobe še novih članov. Vabilo zaradi pomanjkanja prostora objavimo v prihodnji številki.

(Častne svetinje) za 40 letno zvesto službovanje so nedolgo dobili: Umirovljeni poštni sluga Fr. Antonsiewicz, ključavničar južne železnice I. Grainer, delavec v predilnici I. Jaršek, vpokojeni uradni sluga I. Junz, uslužbenec pri južni železnici P. Lampert, strojevodja A. Lukašek, sprevednik I. Mikota, odgonski sprevednik P. Milek, uslužbenec južne železnice I. Možina, tiskarski strojevodja F. Peve, c. kr. paznik V. Plehaty, kuharica M. Potokar, c. kr. paznik G. Prašek, uslužbenec južne železnice S. Silvestrini, sodni kancelist Fr. Stegnar, strojevodja I. Windisch, vsi v Ljubljani, in preč. gospod dekan A. Mežnarec v Kranju.

(Volila.) Danes, 11. t. m. umrla gospodičina Ivana Kotnik volila je mej drugim po 100 gld. zavodom Marijanišče, Lichtenhurn in Josephinum, po 50 gld. konferencam šempeterski, šenklaški, frančiškanski in šentjakobski, ter 100 gld. trnovski cerkvi. Bog ji bodi plačnik!

(Iz št. Petra na Krasu.) Tukajšnji občinski odbor je v svoji seji dne 9. februarja č. gosp. duh. svetnika Ivana Sajovica, župnika v Slavini, in č. gospoda Petra Bohinjca, župnika v Horjulu, imenoval soglasno za častna občana.

(Iz Škrbine.) 7. svečana. Naša župnija žaluje, ker je zgubila duhovnega pastirja. Dne 3. t. mes. je umrl namreč naš preč. gospod župnik Peter Vuga z vsem preskrbljen za pot v večnost. Preč. gospod dekan komenski, Lukežič, mu je v trenutku preselitve podelil zadnjič sveto odvezo. Pač velika sreča. Bolehal je že dolgo za revmatizmom. Nekaj časa temu naredil se mu je velik tór, kateri mu je srebal itak male moči. Pešal je vidno.

Sklenil je prositi pokojnino. Toda preč. gospod Peter je obračal, a Bog obrnil. Namesto časn, dodelil mu je milostno — za trdno upamo — neskončno modri večni pokoj. Novica o smrti preč. gospoda Petra je kajpada silno pretresla župnijo, pa tudi prijatelje in znanke, katerih je imel pokojni nebroj, kar je pričala v dan pogreba polna cerkev vernikov in petnajst preč. gospodov so bratov-duhovnikov. Mrtvaški spreved je vodil preč. gospod dekan. Izmed odličnih udeležencev pogreba moram imenovati preč. msgr. kanonika dr. Sedeja in veleučnega gospoda dr. Laharnarja, c. kr. okrajnega glavarja sežanskega. Po deveti uri jel se je pomikati žalostni spreved proti cerkvi, kjer so opravili duhovniki mrtvaške molitve in preč. gospod v spremstvu levitov peto sv. mašo in dva duhovnika pri stranskih oltarjih tihe svete maše za dušni blagor pokojnika. Po svetih mašah stopil je na leco veleč. gospod Slokar, kurat na Gorjanskem, ter v ginljivih besedah slikal vrline pokojnika. Pričujočih glasno ihtenje in obilne solze so bile dokaz, da jim je segal govor do srca, da so res žalovali za vzornim pastirjem in prijateljem, katerega je po govoru le prekmalu zakrila kraška prst. Prisotni duhovniki so pred odhodom iz Škrbine nabrali za »Alojzijevišče« in »Slogo« v Gorici 40 kron. — Pokojni Peter Vuga je bil rojen 27. junija leta 1838 v prijazni vasi Morsko blizu trga Kanal v soški dolini. Šolal se je v Kanalu, potem v Gorici. V mašnika je bil posvečen 21. septembra 1863. Kot duhovni pomočnik je služboval v Opatjemselu in v Štjaku. Pozneje je dobil kuracijo Škrbino, kjer je deloval okroglih 25 let, vsem priljubljen. — Pokojniku blag spomin, Škrbincem vrednega naslednika. — a.

(Z Goriškega.) Kanonično vmeščeni so bili zadnji čas preč. gospodje: Peter Zorzin na župnijo v Št. Kancijanu, Alojzij Sambuco v Ogleju in Jožef Cigoj na župnijo Jagrše. — Preč. go spod dekan komenski je imenovan ekskurendoprovizorjem v Škrbini. — Župnijski službi ste razpisani: v Soči do 23. t. mes. in v Škrbini do 21. marca. — V Nabrežini je kupila občina tik cerkve lepo, prostorno kuracijsko poslopje z vrtom in drugimi gospodarskimi poslopi.

(Dopolnilna volitev) v goriški deželni zbor na mesto grofa Frančiška Coroninija se bode vršila dne 27. t. m. Kandidat bode skoraj gotovo žid dr. Luzzatto.

(Prestop v katoliško cerkev.) Dne 29. januarja se je v Kastvu v Istri vršila lepa slavnost. Neki mladenič pravoslavne vere je namreč prestopil v katoliško cerkev. Slovesnost je vodil kastavski župnik č. g. Mijo Laginja, mladeniču je kumoval občinski glavar Mirko Jelušič z gospo soprogo. Slovesnosti se je vdeležila velika množica ljudstva.

(»Adriatische Post«) 3. številka je izšla z bogato vsebino. Prinaša 5 člankov: o šolstvu na Primorskem, o vipavski železnici, o erar. skladiščih v Trstu, o ital. vseučilišču, o interpelaciji Lenassijevi proti Slovincem in druge krajše sestavke. List je namenjen v prvi vrsti tujcem, katerim naj bi odpiral oči glede na Primorje, ali treba, da mu priskočijo na pomoč tudi naši ljudje. Celoletna naročnina 2 gld.

(Koroški novičar.) V gradu Karlsberg blizu Št. Vida se je obesil črevljar Jan. Samic. Zmešalo se mu je. — O povišanju plač mestnim uradnikom in drugim uslužbencem je v zadnji seji razpravljala celovški mestni zbor. Debata je bila dolgotrajna in poudarjali so, da plač ne morejo povišati zbog slabega denarnega stanja. Vsa zadeva se je zopet odkazala gospodarskemu odseku, da o nji vnovič razpravlja. Da je denarno stanje Celovca slabo, to dobro vemo. A istina je, da mestni zbor podpira vse naprave, društva itd., naperjene zoper Slovence, a za svoje uradnike pa nima denarja! Tudi značilno! — V Borovljah se je obesil krojaški mojster Al. Beguš, star 51 let. — Novo podružnico c. kr. kmetijske družbe so ustanovili v Hodišah.

(Narodno gibanje v Dalmaciji.) Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda za Istro pozivlje Dalmatince, da si ustanove večje število podružnic. Vodstvo opozarja na nevarno delovanje »Lege« v dalmatinskih pokrajinah z namenom, da potujči dalmatinsko-hrvatski narod. Nadejati se je, da se bodo dalmatinski rodoljubi temu pozivu odzvali in začeli snovati podružnice, ki bodo močna obramba nasproti zlobnim potujčevalnim nakanam »Lege«.

(»Acta curiae«, dijoceanski list krške biskupije, prinaša razpis natečaja za izpraznjeno župnijo v Cresu in kanonikat v Krku. V tem cerkvenem listu pozivlje mil. škof dr. Mahnič mlado duhovščino, da se pripravi za župniške izpite, ker hoče povzdigniti vse provizorje krške škofije v stalne župnike. Ta velevažni ukrep ima lepi namen, da se duhovščina povzdigne do stališča, katero je potrebno ugledu krščanstva in duhovščine.

(Značilno!) V Lindarju v pazinski okolici je bil odprt dne 1. jan. t. l. nov poštni urad. Dasi je prosilo za mesto poštne odpraviteljice dovolj hrvatskega jezika zmožnih oseb, vendar je to mesto dobila ženska, ki ni zmožna niti besedice hrvaščine. Vidi se, da so italijanaši brez vednosti novega poštnega ravnatelja pomečkali v tej zadevi.

(»Milostni Jezušček«,) molitvenik, broječ 150 strani, druga pomnožena in popravljena izdaja, posl. o. H. Šega iz reda manjših bratov. Pred tremi meseci je izšla ta priročna molitvena knjižica v prvi izdaji in se jo je dosedaj razpečalo že 1000 izvodov, kar je gotovo najboljši dokaz, kako se je priljubila vernemu slovenskemu narodu. Dobiva se v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

(Obesil se je) sinoči v Tomačevem oudotni obče spoštovani gostilničar Srakar. Dobili so ga zjutraj mrtvega. Vzrok samomoru je neznan. Najbrže se mu je zmešalo.

(Ponesrečila se je) sinoči ob 10. uri šestletna hčerka rodbine Vidic na Starem trgu števil. 13. Padla je z okna v tretjem nadstropju in obležala smrtno poškodovana.

(»Narodov« dunajski poročevalec) je žid Penizek. O njem pravi »Česky kraj« v svoji letošnji 5. številki na str. 3.: »Za dobre denarje služi češkim in protičeškim, liberalnim in — kot žid, protižidovskim listom — samo katoliškim listom ne, ker ti so takemu poročevanju nepristopni.« No, »Narod« mu je pristopen.

(Proti javni nenravnosti.) V Kolinu na Nemškem se je osnovalo društvo, katerega člani so se zavezali, da ne bodo kupovali v nobeni trgovini, zlasti ne v nobeni knjigarni, kjer so v izlozbi nenravnih slik, nesramni kipi ali pa slabe knjige. — Zapazili smo tudi v ljubljanskih izlozbah stvari, posebno med knjigami, katere so pripravne, javno nravnost še nižje potisniti, nego je žal že sedaj. Občinstvo se naj drži gesla: Pri takih ne kupovati!

(Okoli sveta.) Koliko zanimanja je vzbudila njega dnij povest Jules Verne-a »Potovanje okoli sveta v 80 dneh«! Sedaj smo že daleč napredovali, ker se pride okoli zemlje v 66 dneh. Če bo dogotovljena sibirska železnica, bo možno priti okoli zemlje v 33 dneh. Kdor se rad vozi, bo torej v jednih počitnicah lahko prišel dvakrat okoli sveta.

(Za predpust) objavlja »Informat.« sledečo politično vest: V zunanjem ministerstvu se neki marljivo pečajo s preosnovo sedanje ustave. Dotični zakonski načrt objavi se, kar moremo dostaviti, pustni torek.

(Versko gibanje na Angleškem.) V angleško cerkev vedno bolj prodirajo težnje po jedni katoliški Kristusovi cerkvi. Duhovniki vvajajo katoliške obrede, katoliško mašno obleko, obrede svete maše, celo spoved. V učnih knjigah so nauki, o katerih je manchesterski škof dejal, da vodijo dosledno izvedeni le v rimsko cerkev. Temu gibanju so se začeli sedaj upirati nekateri vplivni protestantje, med njimi fanatični Kensit, pa Harcourt. Harcourt je razposlal okrožnico, s katero pozivlja lajike v boj zoper »romanizem«. V okrožnici zahteva, da se ustanove cerkvena sodišča, a brez škofov, le pod vplivom lajikov. Ta sodišča naj bi krotila uporne duhovnike. Nekateri anglikanski škofje so zadovoljni s tem predlogom. Tako je škof Ryle odstavil dva anglikanska duhovnika v Liverpoolu, ker sta spovedovala. A 8000 faranov je takoj protestiralo proti tej škofovi odredbi, češ da ne more nihče braniti, da ne bi hodili k spovedi, če hočejo. Sosedni anglikanski župnik pa je obljubil, da bo kaznovanima duhovnikoma oskrboval plačo. Zdi se, da se bližajo anglikanski cerkvi velike krize, in morda iz teh kriz izide angleško ljudstvo zopet — katoliško. Daj Bog!

(Židje in kristjani.) V Radbloni v Galiciji sta se skregali dve ženski, kristijana in židinja. Prva je zaklicala drugi: »Čas bi že bil, da se vi židje

poberete iz Galicije. »Kaj?« zakričala je židinja nazaj, »mi se naj poberemo? Vi kristijani se poberite, saj itak nič družega več nimate v Galiciji, nego cerkve in pokopališča.

(Sejmi po Slovenskem od 13. do 18. febr.)
Na Kranjskem: 13. v Motniku, Radohovi vasi in Vipavi; 14. v Dobu, na Dobrovi, v Št. Lambertu, Razdrtem in v Žirovnici; 17. v Kotredežu in Vel. Cirkniku. — Na slov. Štajerskem: 14. v Brežicah, Ponkvi, Središču, Žalcu in Sevnici; 16. v Bučah in Vrenskagorah. — Na Koroškem: 13. v Kutarčah; 15. v Oberdravbergu. — Na Primorskem: 13. v Palmi, Sežani; 14. v Črnikalu; 15. v Vidmu (3 dni).

Društva.

(Pevsko društvo »Ljubljana«) priredi v nedeljo 12. t. m. v restavracijskih prostorih gospoda Aura svoj pevski večer. Začetek ob 7. uri zvečer, vstopnina prosta. — Na pustni torek pa priredi v gostilni gospoda Frana Rozmana »pri Virantu« svoj pustni venček; začetek ob 7. uri; vstopnina 30 kr.

(Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču) je imelo 2. febr. t. l. svoj redni občni zbor. Komaj dve leti je staro to društvo, pa se je v tem kratkem času krepko razvilo, z vsem potrebnim preskrbelo in si tako zagotovilo svoj obstanek. Tudi si je prihranilo svotico denarja, da ob kaki nepričakovani tiskini ne pride v zadrego. V minolem letu je društvo priredilo več predstav, pri katerih je bilo poslušalcev in gledalcev vselej natlačeno polno, napravilo je nekaj izletov in je nastopalo pri raznih slovesnostih. Svojim obolelim udom je dajalo male podpore. Društvo sv. Jožefa ima, tako upamo, še lepo prihodnost in v tej prihodnosti važno nalogo, o kateri se nam sedaj še ne zdi primerno govoriti. Da bi le mili Bog dal društvu vedno krepkih močij, ki bi se zavedali, kolikoga pomena je dandanes delati v dušni in telesni blagor delavskih stanov. »Pauperes evangelizantur«. — V odbor je bilo izvoljenih devet poštenih mož, katerih imena so nam porok, da se bodo žrtvovali za društvo. Pri občnem zboru smo se hvaležno spomnili tudi društvenih dobrotnikov, katerim bodi tudi na tem mestu izrečena prisrčna zahvala. Posebno hvaležnost smo dolžni tržiškemu rojaku, mil. gospodu stolnemu proštu L. Kiofutarju, ki je društvu daroval lepo število koristnih knjig! Vsem Bog povrni!

Darovi.

Za katoliški dom: G. Anton Ponikvar, župnik v Starem Trgu, 5 gld.

Za Jeranovo dijaško mizo: Povračilo 10 gld. — Prijatelj iz Bohinja 5 gld. — G. J. Soukup, župnik z Gore nad Idrijo, 2 gld. — Gosp. Anton Žakelj, gimn. profesor v Ljubljani, 5 gld. — P. Bohinjec, župnik v Horjulu, 5 gld. — G. A. Jaklič, vojaški kurat v Trstu, v spomin pokoj. župnika M. Kljuna 6 gld. — K. S. 2 gld. — Neim. 1 gld. 50 kr.

Za akademično društvo »Danica: Neimenovan duhoven 40 gl.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. februarja. „N. W. Tgbl.“ je objavil razgovor s predsednikom dr. pl. Fuchsom, ki je rekel, naj vlada ne misli na državni zbor, dokler ni dognana sprava mej Čehi in Nemci. Da pa se ta stvar doseže, treba od obeh stranij požrtvovalnosti in previdnosti. Sprava je mogoča le v deželnem zboru češkem, zato morajo Nemci v deželni zbor, vlada pa mora posredovati. Ako se češko-nemška sprava posreči, potem je mogoče redno delo v državnem zboru.

Dunaj, 11. februarja. Ako se v deželnih zborih ne doseže sprava, potem se je nadejati radikalnih izprememb.

Dunaj, 11. februarja. Včeraj se je v posebni avdijenci poslovil ameriški poslanik Tower ter v ime predsednika Mac Kingleya cesarju dal zagotovilo, da si predsednik in narod prizadevata, kar najbolj utrditi razmere mej Avstro-Ogersko in Zveznimi državami.

Praga, 11. februarja. Jutri izide manifest čeških državnih poslancev, ki naglašajo, da češki narod ne zahteva družega, nego enakopravnost z Nemci. (Prejeli smo danes ob 3. uri popoldne dobesedno izjavo, katero objavimo v prihodnji številki. Opom. ured.)

Lino, 11. februarja. Govori se, da se o Veliki noči v Lincu vrši vsenemški shod.

Zagreb, 11. febr. Zadnja seja deželnega zbora je trajala do poljedne ure zjutraj. Razpravljalo se je o verifikaciji dopolnilnih volitev. Prvi so govorili zastopniki večine, ki so opoziciji brez tehtnih dokazov očitali, da hujška prebivalstvo po deželi. Nepopisen vrišč je navstal v zbornici, ko je nastopil član zedinjene opozicije Kutuzović, ki je ugovarjal trditvam govornikov večine ter z ozirom na zadnjo volitev izrazil obžalovanje, da more katoliški duhovnik vsprejeti tako nezakonito pridobljeni mandat. Ker je galerija ploskala, jo je dal predsednik izprazniti. Posl. dr. Mazzura je ob osmih predlagal konec seje, ker pa predlog ni obveljal, je slekel suknjo in nadaljeval svoj govor.

Budimpešta, 11. febr. Grof Csaky je izročil včeraj popoldne ministerskemu predsedniku elaborat grofa Apponyja glede presnove volilnega reda. Baron Banffy je obljubil, da se bodo vlada in zaupniki o tem posvetovali.

Berolin, 11. februarja. V odgovoru na interpelacijo glede pomanjkanja moških delavcev, je odgovoril finančni minister, da vlada zabranjuje vstop zunanjim delavcem, ki bi škodovali narodnim interesom. Nemštvo se mora visoko ceniti in zabraniti slovanska povodenj.

Bukarešt, 11. februarja. Ministerski predsednik je naznanil v zbornici, da je odstopil rumenski minister Stolojian in da je začasno on prevzel vodstvo tega portfelja. Vzrok demisiji je razpor mej njim in naučnim ministrom.

Krasnojarsk, 11. februarja. Kakor pisma poročajo, našli so Tungusi v Jenisejskem okraju balonu podobno kočico, pritrjeno z vrvmi, nedaleč od hoče tri mrliča in veliko instrumentov. Sodi se, da so to morda ostaline Andree-jevega balona.

Naša kava, katero bi tako težko pogrešali, je v resnici le nekaka »moda« in dolgoletna navada, katero je prav zanimivo zgodovinsko zasledovati. Kakor znano, so vpeljali po naših deželah Turki »črno pijačo«, katero so uživali namesto prepovedanega vina, in preko Pariza in Dunaja se je proti koncu sedemnajstega stoletja razširila počasi kot moda. Toda samo počasi, kajti to varivo ni hotelo dolgo ugajati, spočetka so govorili, da »stresa«. Toda kaj vse ne premore moda; in naposled bi ravno ne bilo obžalovati, da se je svet privadil živce vzbujajočemu pitju kave, ako bi se žalibog ne pokazale kmalu prav hude posledice. Že sredi prejšnjega stoletja so dokazali znameniti zdravniki, da povzroča bobova kava oslabiljenje, živčne in srčne bolezni; in odkar so leta 1820 znašli »kofein«, vedo za trdno, da povzroča te bolezni kavovi strup, ki se nahaja v še tako majhni množini bobove kave. Toda navzlic zdravniškim, dostikrat prav nujnim opominom, se je širila navada vsakdanjega pitja kave vedno bolj, najbolj radi tega, ker se ni mogel že enkrat privajeni okus nadomestiti z nobeno drugo pijačo. To se je zgodilo še-le, in lahko rečemo v splošno blaginjo in v resnični blagoslov za človeštvo, s Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, katere se je z največjim vspehom upeljala. Ta kava ima duh in okus bobove kave, nima pa tistih zdravju škodljivih lastnosti, kakor bobova. Večji del se rabi še sedaj Kathreinerjeva sladna kava kot primes k bobovi kavi, kateri se je more pridejati več kot polovica. Toda tudi sama Kathreiner-Kneippova sladna kava, ako je dobro skuhana, ima izvrsten okus in je ne moremo dosti nujno in toplo priporočiti vsaki družinski mizi. Uporablja naj se pa samo »pristni Kathreiner« v znanih izvirnih zavikih in čuva naj se pred slabšim ponarejenim blagom, katerega prodajajo »na vago«.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. **Milan Leustek**, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašeg neprocenjenega dobrog in pristnog **medicinskega ribjega olja** katero že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 15 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Umirili so:

9. februarja. Marija Suhadobnik, branjevka, 84 let, Marije Terezije cesta, 9. ostarelost. — Franja Mosetig, železniškega uradnika žena, 58. let, Stari trg 12, spridenje jeter. V hiralnici:
8. februarja. Reza Košir, delavka, 51. let, lupus (jetika).

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebes	Padavina v 24. urah v mm.
10	9 zvečer	740.7	6.2	sl. jzah.	jasno	
11	7 zjutraj	739.8	0.2	sr. vzsvz.	jasno	0.0
	2. popol.	738.9	8.2	p. m. jzah.	del. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 6.3°, normale: -0.7°.

175 1-1

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena sestra, svakinja in teta, gospodična

Ivana Kotnik zasebnica

po dolgej, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 10. uri popoldne v starosti 63. let mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojne preneslo se boče v ponedeljek, dne 13. februarja, ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, sv. Petra cesta šte. 20, k sv. Krištofu, kjer boče k zadnjemu počitku položeno.

Svete maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Ranjke priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1899.

Žalujoči ostali.

Venci se na izrek ranjke odklanjajo.

Sl. 5496.

Zahvala.

173 1-1

Preblagorodni gospod **Viktor pl. Nitsche**, c. in kr. polkovnik 27. pešpolka, izročil je magistratu za mestne reveže znatni znesek **121. gld. 85 kr.**, kot polovični čisti dohodek dobrodelnega vojaškega koncra z dne 5. februarja v »Tonhalle«.

Za ta blagodušni čin izreka se slavnemu c. in kr. 27. pešpolku po tej poti najtoplejša zahvala.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 3. februarja 1899.

Vabilo

na

redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Vipavi,

kateri se vrši

v nedeljo, dne 26. t. m., ob 3^{1/2} uri popoldne.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa.
3. Volitev načelstva, račun. pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Razni nasveti.

701 1-1

Načelništvo.

VABILO

na

V. redni občni zbor reg. vipavske vinarske zadruge v Vipavi,

kateri se bo vršil

v nedeljo, dne 26. t. m., ob 4. uri popoldne
v posojilnični pisarni.

Vspored:

1. Poročilo načelništva.
2. Potrjenje računa.
3. Volitev načelstva, nadzorovalnega in razsojevalnega odbora.
4. Razni nasveti.

171 (1-1)

Načelstvo.

Tom o Tollazzi iz Logatec
priporoča svoja raznovrstna pristna

* istrska vina *

črna in rumena. Črna od 17 do 23 gld. Dalje pravi **istrski tropinovec**, zadacan po 80 kr. liter. — Na zahtevanje pošljem uzorce. 91 4-2

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.
Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v
železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljšje pričevalo ter
dajejo največje poročilo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 13

Vabilo
k
občnemu zboru
„Hranilnice in posojilnice v Metliki,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
ki se bo vršil
v nedeljo, dné 26. februarja t. l.
ob 9. uri predpoludne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Volitev načelstva in računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1898.
6. Razni nasveti.

V Metliki, dné 1. februarja 1899.

172 1-1 **Načelstvo.**

Hiša šte. 12
v Kolezijskih ulicah,
tik Gradašice in trnovske cerkve, z vrtom, ki
meri 796 □ sežnje, je **takoj na prodaj.**
Ta hiša je v popolno dobrem stanju in pri-
pravna za vsakatega gospodarja, zlasti za kak
strojarski obrt.

Vsakojaka pojasnila daje posestnik gori ome-
njene hiše. 149 2-2

Jožef Ferjan
ključavničar v Ljubljani,
Hrenove ulice šte. 7
se priporoča prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v
naročila in izdelovanje

novo iznajdenih denarnih pušic
varnih proti ulomu ali odpretju. Iste se vzdajo na
poljubno mesto ali pa pritrdé.

Izdeluje tudi pred tatovi in ognjem varne
blagajnice (Kasse)
dalje **novi iznajdene tajne**, okviru, podobi al
zrcalu podobne **blagajne**, katere so prav
pripravne za vzdajanje.

Natančneje poizve se pri izdelovalcu samem. (28 2-2)

Cerkvena mizarska dela.
Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi**
in **spovednice** po vzorcih in po lastnem načrtu
ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in
cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo
in **nizke cene**. Že desetim cerkvam sem izdelal
klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, pričujejo
klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na
Rovu, Brdu, Goričici, v Meravčah, Pečah, Komendi
in v novi cerkvi vodiški, pa spovednica na Holmeu.

Postavljanje novih klopi v cerkvi traja le 5 do
6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.
61 20-3

Vabilo
na
redni občni zbor
hranilnice in posojilnice v Zg. Besnici,
registr. zadruga z neomejeno zavezo
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. febr. 1899, ob 3. uri popoldne
v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca in njega na-
mestnika.
3. Potrjenje računa za leto 1898.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in
njega namestnika.
5. Razni nasveti.

V Zgor. Besnici, dné 10. febr. 1899.

162 1-1 **Načelstvo.**

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup.
Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni **prsi sirup**
raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za **narejanje krvi**,
raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo **narejanje**
kostij. 896 (20-7)11

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime, „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katere znamenja naj
se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII. 1, Kaiserstrasse 73 in 75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kromovinah.

IVAN KORDIK, Ljubljana,
Prešernove ulice št. 10—14,
priporoča svojo veliko zalogo
jedilnega orodja
za neveste in gostilničarje
kakor tudi
dobitkov za
52 8-7 **tombolo**
in druge igre.
Nizke cene.

Štiri stanovanja
dá v najem 78 3-3
Florijan Lisjak, Štepanova vas št. 48.

Vipavska vinarska zadruga,
odlikovana na letošnji jubilejski razstavi s
srebrno kolajno,
oddaja 663 39

1. **mašna vina** letošnja hkti. po gld. 25 do 28
2. **fini namizna vina** » » » 20 » 25
3. **rulandec** letošnji » » » 30
4. **renski rizling** letošnji » » » 35
s cvetlico (buketom) » » »
5. **renski rizling** l. 1896 » » » 45
in 1897 s fino cvetlico » » »

loco Postojina do preklica. Najmanjša kvantiteta
je 56 litrov. — Večjim odjemalcem primeren
rabat.

Zadruga postreže tudi s **finimi dezertnimi**
in **buteljskimi vini**.

Gledé mašnega vina sklicuje se na priporo-
čilo in določbe v »Škofjskem Listu« II. štev.

V Ljubljani na Bregu št. 1 je tudi zastopništvo
zadruga s skladiščem vina razun mašnega.

Prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu
usojam si uljudno naznanjati, da sem prevzel
gostilno v „Rokodelskem domu“,
Komenskega ulice št. 10,
kjer bodem točil **pristna dolenska in istraka**
vina, ter dobro znano **Koslerjevo marčno pivo**.
Postregel bodem vsaki čas z okusnimi **gor-**
kimi in mrzlimi jedili.
Za točno, prijazno in solidno postrežbo sem
najbolje oskrbel.
Priporočajoč se daljni naklonjenosti
ostajam spoštovanjem
Franjo Koželj,
gostilničar.
155 3-2

Prostovoljno se prodá
lepo posestvo
z vrtom, kmetijo, travnikom in gozdom v **Poni-**
kvah. Hiša je jednonadstropna, pripravna za
gostilno in vinsko trgovino; leži tik velike ceste
med postajama Dobropolje in Velike Lašče na
Dolenjskem. 71 3-3

Več poizve se pri trgovcu **Andreju Peterlin-u**
v Ribnici, ali pa pri gostilničarju **Alojziju Pogač-**
nik-u v Ljubljani, **Františkanske ulice šte. 6.**

Ženitovanjska in priložnostna darila,
Veliki polom.
V **Novem Yorku** in **Londonu** čutijo tudi
evropejske dežele. To je nagnilo neko veliko trgo-
vino s srebrnino, da oddá svo zalogo proti
mali odškodnini lastnih stroškov. Pooblaščen sem,
da izvršim to razprodajo. Slehnemu pošljem za
gld. 6-60, naslednje predmete:
6 **finih namiznih nožev** z angleško ostrino,
6 **vilic** iz amerik. patent-srebra,
6 **jedilnih žlic** iz amerik. patent-srebra,
12 **žlic** za kavo iz amerik. patent-srebra,
1 **žlico** za zajemanje juhe iz amerikan-
skega patent-srebra,
1 **zajemnik za juho** iz amer. patent-srebra,
1 **zajemnik za mleko** iz amerik. patent-
srebra,
2 **posodiči za jajca** iz amerik. patent-srebra,
6 **angl. Viktorija-skledio**,
2 **lepa namizna svečnika**,
1 **cedilo za čaj**,
1 **fine klešče za sladkor**.
44 kosov za le gld. 6-60, kar je prej stalo 40 gld.
Amerikansko patent-srebo je bela kovina, ki 25 let
ohrani barvo srebra, za kar jamčim. Najboljši dokaz,
da ta inserat
ni sleparija,
je to, ker izjavljam, da slehnemu vrnem denar,
komur blago ne ugaja. Ta lepa zbirka je posebno
primerna za
krasno božično in novoletno darilo
n sploh za vsako boljše gospodinjstvo. Dobiti je
e v 98 4-3

A. Hirschberg-a
glavni zalogi blaga iz amerik. patent-srebra. Na
Dunaji, II., Rembrandstrasse 19/9. Telefon št. 7114.
V provincijo pošiljam proti po-
vzetju ali gotovemu denarju.
Štupa za snaženje 10 kr.
Pristno le s tu pristavljeno varstveno znamko.

Nekatera priznanja:
Pošiljatev sem prejela, zelo zadovoljna, prosim blaga še
za 6 gld. 60 kr.
Kalosvar, Baronica Bánffy.
Prejela sem poslano in sem zelo zadovoljna.
Gáad, Ogersko, 1. sept. 1898. Grofica C. Chotek-Gudenus.
Z Vašo garnituro sem čez vse pričakovanje zadovoljen;
priporočil Vas bom svojim znancem.
Kuttenplan, Karol Janisch, predstojnik postaje.

C. in kr. dvorni izdelovalec orgel
Mateja Mauracher sinovi
Št. Florijan pri Lincu, Gor. Avstrijsko.
Josip Mauracher, c. in kr. dvorni izdelo-
valec orgel v Št. Florianu, je izvršil častno naročilo
ter izdelal orgle trem novim cerkvam na Dunaji.
Orgle v Heiligenstadt-u (XIX. okraj) in one v Brei-
tensee (XIII. okraj) imajo na dveh manualih in pe-
dalu 29, oziroma 24 glasov; v Breitenfeld-u na treh
manualih in pedalu 38 registrov. Pri vseh treh se
nahaja cevna pnevmatika lastnega sistema, pri kolav-
dacijah vselej pohvaljena. Vselej se je izreklo: »Te
orgle so izgotovljene natančno po pogodbi, solidno,
umetniško, kar potrjujejo podpisani: Rudolf Bibl,
c. in kr. dvorni kapelnik in dvorni orglavec, Julij
Böhm, kapelnik pri farni cerkvi »am Hof«, dr. Karol
Hausleithner, vodja šoli dunajskega Cecilijskega
društva, in Ludovik Zatzka, arhitekt in mestni
sveovalec glavnega in stolnega mesta Dunaja.
Nove orgle se izdelujejo ravno kar za farno cerkev
v Komendi na Gorenjskem. 143 3-2

Oznanilo

o volitvi novih društvenih poslancev.

Konec leta 1898 je potekla šestletna doba, za katero so bili l. 1893 izmed vseh društvenikov c. kr. priv. vza emne zavarovalnice proti požarni škodi v Gradcu izvoljeni društveni poslanci.

Društveno vodstvo razpisuje sedaj novo volitev in je določilo 20. sušec 1899 kot zadnji rok za oddajo glasov.

Zato naj se javijo oni društveniki, kateri hočejo glasovati, vodstvu najkasneje **do 6. sušca 1899**; pozneje došli prijav se po § 111 društvenih pravil ne more več vpoštevati.

V teh prijavah mora biti natančno zaznamovan naslov volilca, številka zavarovalne knjižice ali zavarovalnega lista, okraj in kraj, kjer so zavarovane reči.

Na podlagi pravočasnih prijav bo poslalo vodstvo društvenikom, kateri imajo volilno pravico, glasovne listke in izkaznice.

Ti društveniki naj glasovne listke povsem izpolnijo, sami podpišejo, zaprejo in naj jih pošljejo naravnost vodstvu.

Glasovni listki, kateri niso podpisani ali zaprti, oziroma tisti, kateri dojdejo vodstvu po 20. sušcu 1899, niso veljavni.

Vodstvo objavlja v naslednjem določila društvenih pravil, ki se tičejo glasovanja, in vabi p. n. društvenike vljudno, naj se vdeležijo volitve.

§ 101.

Pravica voliti društvene poslance je, ali:

- a) samostojna, ali pa
- b) vkupna.

§ 102.

Samostojno volilno pravico imajo oni društveniki, katerih reči so uže najmanj eno leto za znesek 2000 gld. in sicer v enem volilnem okraju (§ 105) zavarovane.

Društveniki imajo za zavarovalno vrednost od 2000 gld. do 10.000 gld. en glas, za zavarovalno vrednost čez 10.000 gld. do 20.000 gld. dva glasa in za zavarovalno vrednost čez 20.000 gld. tri glasove.

§ 103.

Oni društveniki, ki zaradi svojih premalnih zavarovalnih vrednostij nimajo pravice do samostojne volitve, lahko vkupno volijo tako, da oddajo v enem volilnem okraju za skupno zavarovalno vrednost 10.000 gld. en glas.

§ 104.

Ženske, varovanci in pravne osebe imajo enako volilno pravico kot drugi društveniki. Oni volijo po svojih pooblaščenih, po postavnih in oziroma po pravilih določenih namestnikih.

§ 105.

Društveniki, ki imajo pravico voliti društvene poslance za kak okraj, se delé v tri volilne okraje.

V prvi volilni okraj se štejejo vsi društveniki, ki smejo glasovati in katerih zavarovane reči so na Štajerskem ali pa izven Koroške in Kranjske dežele.

Ti volijo 24 društvenih poslancev.

V drugi volilni okraj se štejejo vsi društveniki, ki smejo glasovati in katerih zavarovane reči so na Koroškem.

Ti volijo 14 društvenih poslancev.

V tretji volilni okraj se štejejo vsi društveniki, ki smejo glasovati in katerih zavarovane reči so na Kranjskem.

Ti volijo 10 društvenih poslancev.

§ 107.

Društveniki, ki so se zavarovali v mnogih volilnih okrajih, glasujejo za vsak okraj po prej navedenih določilih in omejenjih.

§ 108.

V zbor voljeni morejo biti le oni društveniki, ki imajo pravico samosobno voliti.

§ 109.

Voljeni ne morejo biti:

- a) oni društveniki, ki že sodelujejo pri upravi kake druge zavarovalnice proti požaru;
- b) uradniki društva;
- c) one osebe, ki so v konkurzu, ali pa oni, ki ne morejo voliti v občinski zbor.

Če se kak tak vzrok pokaže pri poslancu še le za časa njegovega poslanstva, se neha to poslanstvo samo ob sebi.

§ 110.

Vodstvo priredi volitev, jo razpiše in po uradnih deželnih listih v obeh deželnih jezikih objavi.

Da se volitev laglje vrši, sme upravno svetništvo predlagati, za to sposobne osebe: volilcem pa se ni treba po tem predlogu ravnati.

§ 111.

Vodstvo spiše onim društvenikom, ki imajo pravico samostojno voliti, in ki so najmanj 14 dni pred volitvijo napovedali, da hočejo voliti, po sestavljenih volilskih imenikih volitvene izkaznice, na katerih mora zaznamovan biti volilni okraj in število glasov, ter razpošlje najmanj 8 dni pred volitvijo te izkaznice in glasovne listke po pošti.

Volilci morajo glasovne listke, katere so od vodstva prejeli, povsem izpolniti, s svojo roko podpisati ter jih zavite še pred dnevom volitve naravnost vodstvu priposlati.

Glasovni listki, ki niso podpisani ali zaviti, ali pa, ki so dospeli, ko je čas, da se oddajo, uže pošel, se pri štetvi glasov ne štejejo.

§ 112.

Društveniki, ki so se združili, da skupno glasujejo, morajo to vodstvu naznaniti v dopisu od dotičnih društvenikov s svojo roko podpisanem ter v istem imenovati tudi skupnega pooblaščenca, kojemu se volitvena izkaznica pošlje, da potem on v imenu svojih pooblastnikov glasovni listek izpiše.

§ 114.

Pri volitvah odločuje relativna večina glasov; če so glasovi naspol, tedaj pa odločuje, če je treba, žreb.

Če kdo izmed izvoljenih volitve ne sprejme, velja za izvoljenega oni, ki ima za njim največ glasov.

V Gradcu, dne 12. svečana 1899.

Vodstvo

c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požarni škodi v Gradcu.

(Ponatis se ne plačuje.)

158 1—1

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

razprodajo

garantirano pristne

žime za motrace

deloma **lastnega izdelka** opozarjati, pri koji sem cene za 10 do 30 kr. pri kilogramu znižal.

Razložiti treba je tako garantirano pristno žimo od one nepristne s fibrizmo namešane, ki je kvalitativno za 50% slabeja in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istolako znižal sem ceno pri „**orin d' Afrique**“ (morski travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros še ceneje.

18 10—9

M. Pakič.

NB. Kupujem vsako množino

konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem [sčistiti in v žimo spresti.

Zavod

za 320 26—20

**umetno slikarstvo
na steklu.**

B. ŠKARDA

Specijalni zavod

za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

**Sedemkrat odlikovan
s prvimi nagradami.**

**Ceníki, troškovniki,
načrti, škeice in
vsakoršen strokovni na-
svět brezplačno.**

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50—47

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Št. 58./m. s. sv.

141 2—2

Razpis službe.

Na mestnej nemškej deškej petrazrednici je v stalno popolnitev izpraznjeno

jedno učno mesto

s zakonito določenimi službenimi prejemki.

Prosilci za to službeno mesto naj svoje pravilno opremljene prošnje vložijo najpozneje

do 2. marcija 1899. l.

pri podpisnem šolskem oblastvu.

Pomanjkljive ali pa zakasnele prošnje se ne bodo jemale v poštev.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 2. februarija 1899.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministarstva za uk in bogočastje pripuščeni

**mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk**

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

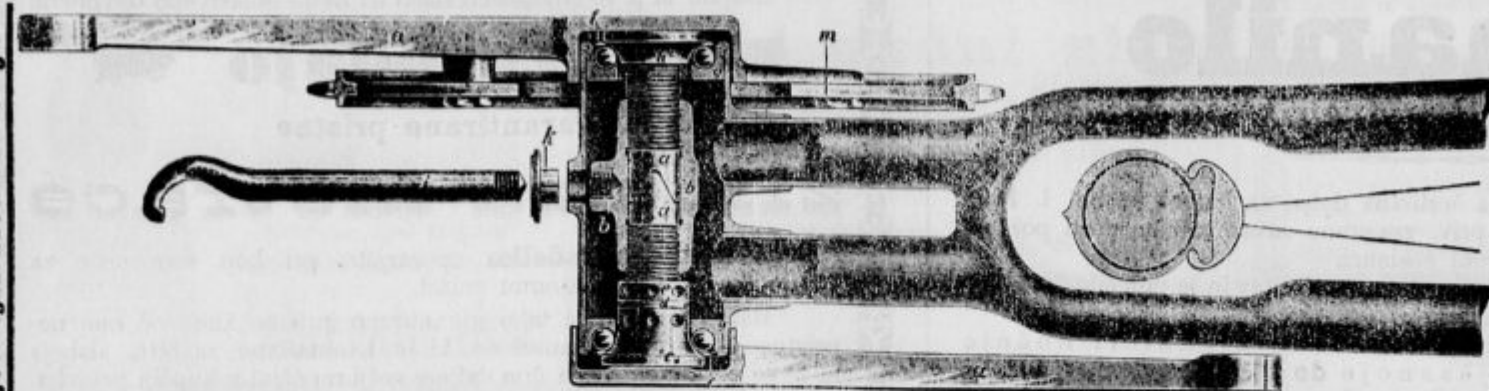
Razprodajalci dobé primeren popust.

Dobiva se povsod.

905 (36—4)

Kalodont

— Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob. —

NAZNANILO!

Puch-Styria
model 1899

ima velikansko prednost v tem, nova, v podobi razvidna znamenita iznajdba omogoča mnogo lažji tek, kakor sedaj ne dosega noben drugi zistem. Četudi so bila ravno Puch-Styria-kolesa tudi doslej izmed najboljših, bodo v bodoče vsled omenjene iznajdbe mnogo nadkrčila vse druge zisteme, bodo vsekako nedosegljiva. Daje se za njih dobroto najsolidnejše, neomejeno jamstvo.

Šola za pouk v vožarenju je na razpolago. Mehanična delavnica na novo urejena, je v najboljšem redu. Popravila prevzemajo se v prodajalnici na Mestnem trgu nasproti mestni hiši (rotovžu), kjer je tudi zaloga bicikljev.

Plakate in cenike pošiljam po pošti zastonj.

Z vsem spoštovanjem

FR. ČUDEN urar in trgovec s Puch-Styria in Helical-kolesi
v Ljubljani na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

53 3

KAROL KRIEGL,

učenc in naslednik g. Franc Goršič-a,

izdelovalec, glasovalec in popravljalec
orgelj in harmonijev,

Marije Terezije cesta št. 1 v Ljubljani,
delavnica: Razpotne ulice št. 6,

priporoča se za

izdelave novih cerkvenih orgelj

po najnovejši in izkušeni sestavi z večletnim poroštvo, kakor tudi za prestavljanje in popraviljanje orgelj po najnižjih cenah in izvrstno izpeljavo. 161 6-1

Na prodaj so

tri je križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—
drugi 130 cm. visok s križem in podstavkom vred, velja » 120.—
tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 853 24-19

Po ceni na prodaj

je radi odsotnosti posestnika 145 2-2

lepo posestvo
v Podgorju poleg Kamnika.

Posestvo leži v bližini skupno na ravnem, na katerem je hišno in gospodarsko poslopje, ki je bilo pred kratkim novo zgrajeno, pri tem je lep sadni vrt, travnik, zaraščen gozd in do sto mernikov posesti. — Več o tem pov. oskrbnik Jernej Vidic, posestnik v Podgorju št. 75 pri Kamniku.

Prečastiti duhovščini se priporočam za slikanje cerkvā, kapel in sob.

ALBERT ROBIDA
Ljubljana, Rožne ulice št. 5.

Imam na razpolago tudi krasne **VZORCE** (šlike) v barvah tiskane, v raznih slogih, kakor tudi mnogo spričeval. 73 26-3

Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-7
priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zauhteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-19

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Št. 2472.

95 3-2

Volitveni razpis!

V smislu §. 7 postave zastran obdelovanja ljubljanskega mahu z dne 23. avgusta 1877 daje se s tem na znanje, da je

imenik močvirskih posestnikov

katastrskih občin Trnovsko in Karlovsko predmestje, Gradišče v Ljubljani in pa Stepanjevski, kateri so opravičeni letos v glavni odbor za obdelovanje močvirja skupaj voliti dva odbornika in jednega namestnika, sestavljen, in da se sme od 3. februarja t. l. naprej 8 dni pri podpisnem mestnem magistratu v navadnih uradnih urah pregledovati in proti njemu ulagati ugovore.

O ugovorih o pravem času vloženi, razsojalo bo okr. okrajno glavarstvo v Ljubljani. Volitev odbornikov in namestnika vršila se bo

dne 14. marca 1899

od 9 do 12 dopoldne v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah v Ljubljani.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 26. januarja 1899.

1899!
Najnoveje v razglednicah!

Razglednice v hrasni tahcizvani „Delfter-Manier“, lepše kakor vsaki drugi svitelcisk, po vsakršnih foto-grafijah (na željo fotografije tudi sam), izdeluje po nizkih cenah, naglo in najčistejše 86 3-2

Srečko Magolič,

umetniški zavod „Apolon“ v Celji (Cilli), Štajersko.

Dunajska borza.

Dne 10. februarja.		Dne 10. februarja.		Dne 10. februarja.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	173 gld. — kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 20 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 » — »	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 05 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 75 »	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 20 »
Avstrijska krona renta 4%	102 » — »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 90 »	Rudolfove srečke, 10 gld.	26 » 75 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 80 »	Tisne srečke 4%, 100 gld.	130 » 50 »	Salmove srečke, 40 gld.	85 » 75 »
Ogerska krona renta 4%	97 » 85 »	Dunavske vravnave srečke 5%	130 » — »	St. Genois srečke, 40 gld.	82 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	918 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » 50 »	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	365 » — »	Posojilo goriškega mesta	112 » — »	Ljubljanske srečke	24 » 25 »
London vista	120 » 40 »	4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 » 75 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 97 1/2 »	Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 » 30 »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3505 » — »
20 mark	11 » 78 »	Priporitetne obveznice državne železnice	222 » 80 »	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	435 » 50 »
30 frankov (napoleonor)	9 » 55 1/2 »	» južne železnice 3%	180 » — »	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	67 » 10 »
Italijanski bankovci	44 » 42 1/2 »	» južne železnice 5%	125 » 40 »	Splošna avstrijska stavbinska družba	116 » — »
C. kr. cekini	5 » 68 »	» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »	Montanska družba avstr. plan.	238 » 25 »
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	183 » — »
				Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,

potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.